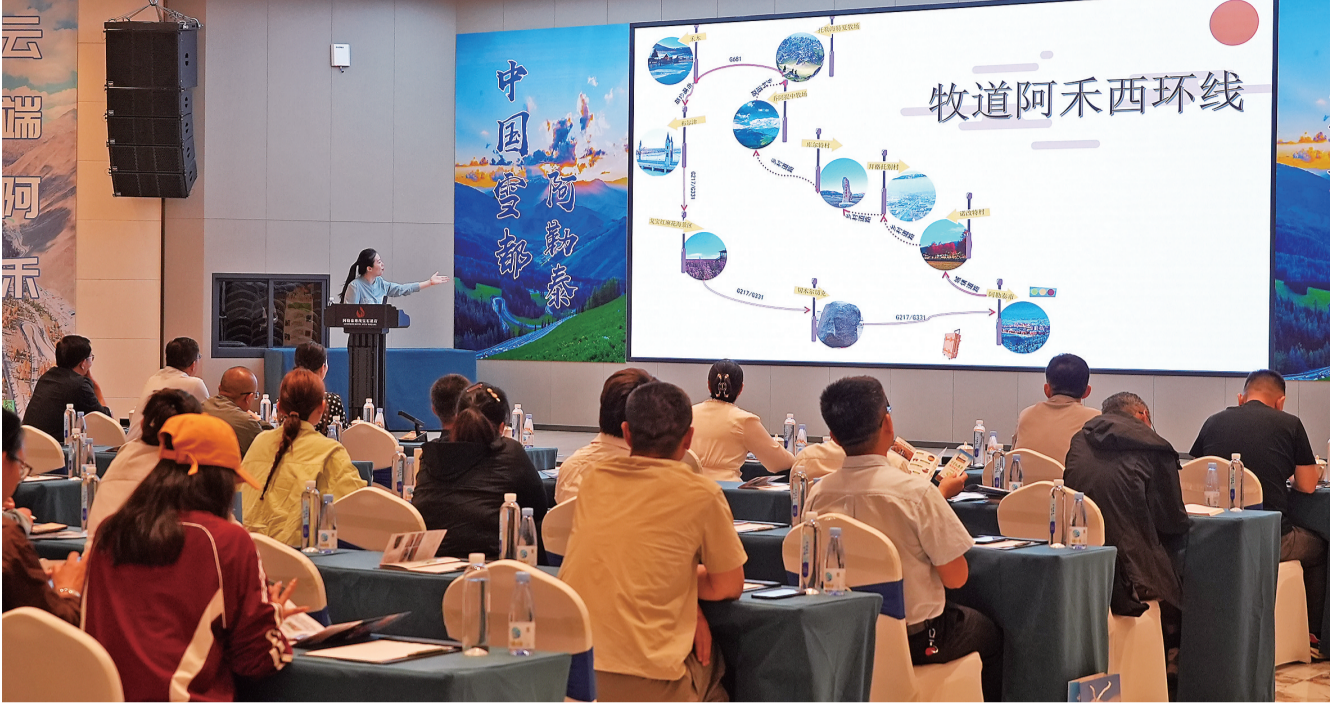

”كوركى كوز سۇرىندىرەتىن التاي — قوم . التايىم“

التاي قالاسىنىڭ مادەنىيەت، ساياحات ونىمىدەرى باي مازمۇندى بولدى

سايachatشالاردىڭ تاس جولدى بويلاي زىمىراپ، كوركەم كورنىسىكە كوز مەيىرىن قاندىرۇنا مۇمكىندىك جاسايدى.

التاي قالاسىنىڭ قاتىستى باشىسى سايachat بايلىغىن جانە دامۇ جەتسىتىگىن جايپاي تانىستردى. التاي قالاللىق مادەنىيەت- دەنە تاربيە، رادىيو – تەلەۋۇزيا جانە سايachat مەكەمەسىنىڭ نەگىزكى جاۋاپتىسى التاي — قوم تاسى بولدى: سۇيەنىپ قالبتاستىرعان سايachat جەلىسن ەگجەي – تەگجەيلى تانىستردى. سايachat كووپەراتىۋىنىڭ، كورنىسى رايونىنىڭ (كورنىس ءتۇيىنىنىڭ) ۋاكىلدەرى ۇزىنىڭ سايachat ونىمىدەرىن ەگجەي – تەگجەيلى تانىستىردى. كورنىسى رايوندارى (تۇيىندەرى) ُيرى سپىرا جاڭاللىققا يە سايachat تۇرلەرىن كورسىتى. مسالى: تۇزدە سايachatتىڭ ۇادىلىرى اسپان لاگەرى، حالقتىق سالت – سانا زەرەتتەۋ – وقتۇ سابعى قاتارلىلار. اۋىل – قالاشتقار وزىندىك ەرەكشەلىگىن تولىق كادەگە جاراتىپ، اۋىل – قىستاقىعى حالقتىق قوللىقى، ەگىس جۇمىسىن سەزىنۇ، ەرەكشە

اۋىل شارۋاشلىعى ونىمىدەرىن تەرۇ قاتارلى اۋىل – قىستاق سايachatى تۇرلەرىن شىعاردى. ساۋدا – ساتتىق جاپلىلىق تۇلغاسى، قوناقچاي، اس – سۇ ورنىنىڭ ۋاكىلدەرى قاتىستى سايكەستى قىزمەت وتەۋ مەن ُيىمدى قىمىلدى ايرىم – ايرىم تانىستردى. قاندىعاى موقىمۇل ۇلتى اۋىلنىڭ ۇگىت مۇشەسى يىن ۇيجيە بلاي دەدى: وسى رەتكى قىمىل ەرەكشە مادەنىيەت، سايachat بايلىغىن كورسەتەتىن كەرەمەت تۇعىر بولعاندىقتان، قارىدارلارعا ونىمىدەرىمىز بىەن قىزمەت وتەۋدى تىكە كورسەتىلىك، وسىنداي وراي ارقىلى التايدىڭ ساپالى سىير – قوي ەتىن، بايرىعى تەرى شاعىى قاتارلى ەرەكشەلىكتەرىن اناعۇرلىم كوپ جەرگە تانىستىرىپ، اناعۇرلىم كوپ ادامنىڭ وزگەشە مادەنىيەت، سايachat بايلىغىمىزدى تۇسىنىۋىنە، ۇناتۇىنا مۇمكىندىك جاساۋدى ۇمىت تەمىن.

چاقىنعى جىلداردان بەرى، ”شىنجياڭدى سايachat ارقىلى كۆلدەندىرۇ“ ستراتىگياسىنىڭ جەبەۋىندە،

كورنەكتى ماسەلەلەردى ُجىتى قاداعالاپ، ”شاحمات كوزىن“ كۇش سالا جانداندىرىپ، جاڭا داۋىردە وڭتۇسىك شىنجياڭنىڭ جوعارى ساپالى دامۇنىنىڭ جاڭا جاۋاپناماسىن قۇلىشنا جازدى

(باسى 3 – بەتتە) قارجى قوسۇ، فىنانس، دارىندىلار قاتارلى جاقتارداى ُيرى قىدىرۇ ساياساتتاردى وڭتۇسىك شىنجياڭغا قاراي بەيىمىدەدى، وڭتۇسىك شىنجياڭغا مەڭزەس ساياساتتى ُتۇيىندى تۇردە، دالە – ُعال اتقارمى، قالپىتى دادىنى بۇزىپ، ەرەكشە ُستى ەرەكشە ُيىتىردى. وسىنداي جان – جاقىتى، ۇزاق ۇاقىتتىق ساياساتتىق قولداۋ وڭتۇسىك شىنجياڭنىڭ ەكونوميكاسىنىڭ، قوماعىمنىڭ تەز قارقىنەن دامۇىن جۇزەگە اسرۇعا وراسان زور قوزعالىس قۇاتىن ۇستەدى. بۇل بۇكىل ەلدەگى ار ۇلت حالقنىڭ قالىقتسىز كۇمەكتەسۇنىلىك ارقاسى. ورتالىق پەن مەىلنەكەت وركاندارى، شىنجياڭغا باعنتامالى كۇمەكتەسەتىن ولكە، قالالار، ورتالىق كاسىيورندارى وڭتۇسىك شىنجياڭنىڭ دامۇىنا بار كۇشپەن كۇمەكتەسىپ، وڭتۇسىك شىنجياڭغا قارجى قوسۇ تەيىنىن ارتتىرىپ، وڭتۇسىك شىنجياڭداى ار ۇلت بۇقاراسىمەن بارىس – كەلىستى، اۋىس – كۇيىستى كۇشەيتىسىپ، وڭتۇسىك شىنجياڭ قىزمەتىن ويداعىداي سىتەۋگە پارمەندى قامتاماسزدىق ازىرلەدى.

وڭتۇسىك شىنجياڭنىڭ ەكونوميكاسىندا، قوماعىمىندا تۇلغىان وزگەرىستەردىڭ تەتىگى – جاڭا داۋىردەگى پارتيانىڭ شىنجياڭدى باسقارۇ

(باسى 1 – بەتتە) سايىكەس مەزگىلدەگىسدەن 39.5% ارتقان. مۇنىڭ شىنىندە شەكارادان كىرىپ – شىعاتىن جۇك تاسىمال پويەزدەرىنىڭ كەدەننەن ۇتۇ ولىشەرى بۇكىل ەلدەگى تەمىر جول شەكارا وتكەلدەرىنىڭ 42%ىن ۇستاپ، بۇكىل ەل بويىششا الدىڭعى ورنىدى يەلەدى، ُيرىس كۇندە تەكسىرەپ وتكىزگەن شەكارادانى كىرىپ – شىعاتىن پويەزدەردىڭ سانى، ەڭ جوعارى بولغاندا، 136 رەت بولىپ، تارىحتاعى ەڭ جوعارى ورنەنى جاراتتى، الاتاۋ ساغاسى، قورعاس شەكارا وتكەلى جەكە – جەكە بۇكىل ەل بويىنشا 1، 2 – ورنىدى يەلەدى.

ارمى: التاي قالاسى قىزىلتاس جولى 29۶ – ۇلا رەداكىيە تەلەفونى: 2315209 _ 0906 پوچتا نومىرى: 836500 جازىلار ۇقتا كۆالىگى: 03 – 10011 جازىلانا تەلەفونى: 2315709 _ 0906 بايىا ورنى:

ماڭىزدى خابار

□ 2025 – جىلى 6 – ايدىڭ 12 – كۇنى (بەيسەنبى)

□ ۇنجان شاعىن باعدارلاماسىنان ”雪都囡“ دى زىدەپ تاۋىپ، مول اقبار اتتىق خابارعا يە بولىغىز

ُيرىر ۇجىم + كوپ ُتۇرلى ُپان

شىنجياڭ مەديتسىنا داشۇەسىنە قاراستى 1 – شىپاخانا التايدىڭ ەمدەۋ ُسىنىنىڭ دامۇىنا دەم بەردى

ُبولىم ماماندارى نازارايلىق ساباق ۇتۇ، وقتۇ ماقساتىندا ناۋقاس بولمەسىن ارالاپ تەكسەرۇ، وپەراتسىيا جاساۋعا جەتەكشىلىك ەتۇ قاتارلى سۇيەمەلدەۋ قىمىلن بەلسەنە وتكىزدى. مەيلى جۇرەك قان تامىر شىكى اۋرۇلار ُبولمىنىنىڭ ُتاج ارتەرياسىنا وپەراتسىيا جاساۋ بولىسىن، ادە سۇيەك بۇىن سىرتقى اۋرۇلار ُبولىمىنىنىڭ كۇردەلى، قىين وپەراتسىياسى بولىسىن، ماماندار ناق مايداندا ۇلگى كورسەتىپ، دالە – ُعال جەتەكشىلىك ەتتى؛ كۇردەلى، قىين اۋرۇعا قارانا ار قايىسى ُبولىم ماماندارى كلىنىكالىق تاجىربىلەرمەن ۇشتاستىرىپ، ەمدەۋ جويابىسىن جاساپ، ”ۇيرەتۇ، كۇمەكتەسۇ، جەتەلۇ“ فورماسىمەن جەرگىلىكتى ورنىنىڭ ارناۋلى ماماندىق تەحنىكالىق دەڭگەيىن جوعارىلاتتى.

ۇعىسۇعا قاراعاندا، شىنجياڭ مەديتسىنا داشۇەسىنە قاراستى 1 – شىپاخانا اىماقتىق خالىق شىپاخاناسىمەن سەلبەستىكتى ۇزدىكىسىز تەرەڭدەتىپ، كەمەلدى كۇمەكتەسۇ – سۇيەمەلدەۋ جۇيەسىن ورناتۇ ارقىلى نازاردى ُتۇيىندى پاندىەر قۇربلىسىنا شوعىرلاندىرىپ، ارناۋلى ماماندىق بويىنشا قىزمەت وتەۋ سالاسىن كەڭەيتەدى؛ ”كۇمەكتەسۇ + ۇز كۇشنىە سۇيەنۇدى“ ۇزارا ۇشتاستىرۇ ۇلگىسى ارقىلى ەمدەۋ دارىندىلارىن تاربيەلەتۇ تەيىنىن ارتتىردى؛ علمىي زەرتتەۋدە جاڭالىق اشۇداعى سەلبەستىكتى تەرەڭدەتىپ، علمىي جەتىستىكتىڭ كادەگە جاراۋىن، قولدانىلۇىن جەدەلدەتىپ، التاي اىماعىنىڭ ەمدەۋ – دەنساۋلىق ساقتاۋ ُسىنىنىڭ دامۇىنا پارمەندى قوزعاۋشى كۇش قوسادى.

شەگىن مىقتاپ ساقتاپ، 6000 مەتر تەرەڭدىكتەن اساتىن ەرەكشە تەرەڭ جەر قاباتىنىان جيىنى 150 مىللىيون تونىنا مۇناي – گاز الدى. قازىرگە دەيىن تارىم مۇناي الابى گازدى باتىستان شىعسىقا جەتكىزۇ يىچەنەر،ياسىنا جيىنى 370 مىلليارد تەكشەمەتر دەن استام تايبىي گاز، وڭتۇسىك شىنجياڭغا سىمى 65 مىلليارد تەكشەمەتر دەن استام تايبىي گاز جەتكىزىپ، ەلىمىزدىڭ ەنەرگىيا قۇربلىمىنىڭ ساپاللانۇىنا، تىپ جاڭجالاۋىنا ماڭىزدى ۇلەس قوستى.

تارىم ويپاتى ەلىمىزدەگى جەر اۋدانى ەڭ ۇلكەن مۇناي – گازدى ويپاتى، ەرەكشە تەرەڭ مۇناي – گاز بايلىق قورى مول. قازىرگە دەيىن تارىم مۇناي الابى جيىنى 172 مىللىيون تونىنا مۇناي، 473 مىلليارد 700 مىللىيون تەكشەمەتر تايبىي گاز ۇندىردى، مۇناي – گاز ۇتىم بالاماسى 550 مىللىيون تونىنادان اسىپ، ەرەكشە تەرەڭ مۇناي – گاز بارلاۋ – اشۇدا بۇكىل ەل بويىششا الدا بولپ، جەر شارىنىڭ تەرەڭ قوبىناۋىنا جورىق جاساۋدا جوعارى ۇنىمدى، باياندى دامۇ جولىمەن ُجۇردى.

جاڭا دامۇ ساتىسىنا وتكەن سوڭ، تارىم مۇناي الابى مۇناي – گازدى جاڭا ەندىگى بايقالدى، تۇغغىش رەت 10 مىڭ مەتر تەرەڭدىكتەن سىناما لىنىپ، 10 مىڭ مەتر تەرەڭ قاباتتاعى مۇناي – گاز جويىنىدەگى گەولوگىيالىق تانىسىدى بايتىپ، كەمەلدەندىرىپ، تەرەڭ جەر بايلىغىن اشۇ – پايدالانۇعا پارمەندى تىرەك ازىرلەدى.

بانىستىنىڭ گىازىن شىعسىقا

جەتكىسىز ۇدىڭ تەڭىزگى گاز قاينارى جانە

وڭتۇسىك شىنجياڭنىڭ ەڭ باستى گاز

تۇرمىسىندا ەنەرگىيا پايدالانۇدىڭ تۇمەنگى

گازەتىمىزدىڭ خابارى (تەلىشىمىز گۇزال ابدىرەشىپت خابارلايدى). بىرنەشە كۇننەن بەرى، شىنجياڭ مەديتسىنا داشۇەسىنە قاراستى 1 – شىپاخانىنىڭ ورنىباسار باستىعى لۇ شياۋشى كوپتەگەن ُپان ماماندار ۇجىمىن باستاپ شىنجياڭ مەديتسىنا داشۇەسىنە قاراستى 1 – شىپاخانىنىڭ التايداعى شىپاخاناسىنا بارىپ، (تۇمەندە قىسقارتىلىپ اىماقتىق خالىق شىپاخاناسى دەلىنەدى) ەمدەۋ جاعىنان كۇمەكتەسىپ – سۇيەمەلدەپ، كوپ نەگىزدى شارا ارقىلى شەكارا رايوننىڭ ەمدەۋگە قىزمەت وتەۋ قابىلەتىنىڭ جوعارىلاۋىنا دەم بەردى.

بۇل رەتكى كۇمەكتەسۇ – سۇيەمەلدەۋ ۇجىمى ەمدەۋدى باسقارۇ، شۇعىل ەمدەۋ ُبولىمى، اۋىز قۇسىى ُبولىمى، ايدەلەر اۋرۇى ُبولىمى قاتارلى كوپ سالاداعى مامانداردان قۇرالغان. كۇمەكتەسۇ – سۇيەمەلدەۋ كەزىندە ماماندار ۇجىمى اڭگەملەسۇ، اۋىس – كۇيىس جاساۋ ارقىلى اپوپلەكسىالىق ورتالىق پەن جازاقات ورتالىعى قۇربلىسى قاتارلى ُتۇيىندى تاقىرىپ تۇجرەگىندە تالقى جۇرگىزدى. ەمدەۋدى باسقارۇ ماماندارى ەمدەۋ ساپاسى مەن حاۋىپسىزدىك باسقارۇ، كۇتىمدەۋ ساپاسىن باسقارۇ قاتارلى جاقارتىدان جەتەكشىلىك ەتىپ، ەمدەۋ ساپاسى كەزەكتەى ُماجىلىسى، كۇتىمدەۋ علمىي زەرتتەۋ لەكسىياسى، قاتەرلى، سالماقتى ناۋقاستاردى تەكسەرۇ قاتارلىلار ارقىلى اىماقتىق خالىق شىپاخانىسىنىڭ باسقارۇ جانە قىزمەت وتەۋ دەڭگەيىىن جان – جاقىتى جوعارىلاتۇىنا دەم بەردى.

كلىنىكالىق 1 – شەپتە ار قايىسى

(باسى 1 – بەتتە) تەحنولوگىياسىنان دەرەبسە قامال لۇ جانە پايدالانۇ – باسقارۇ جۇيەسىىن جاساىماپىازدىقىپەن قالىپتاستىرىپ، تەرەڭ جەردەگى مۇناي – گازدى بارلاۋ – اشۇدىڭ شەشۇشى وزەكتى تەحنولوگىياسىندا ۇز كۇشنىە سۇيەنىپ ۇزىن اۋەتتەندىرۇدى جۇزەگە اسىرىپ، تىك قۇدىق بۇرعىلاۋ، جوعارى تەعىزدىقتاعى مايلى بۇرعىلاۋ قويماالجىڭى سىياقتىلارعا قاتىستى ُيرى توپ جاڭا تەحنولوگىيالار، جاڭا جابىدقتار، جاڭا شەيەرلىكتەر دە شەتەلدىڭ مونوپولىياللار ۇىن تالقانادى.

يىىل 1 – ايدىڭ 5 – كۇنى جۇڭگو مۇناي – تايبىي گاز توبى تارىم مۇناي الابى تاكلاماكان ُشولىنىڭ قوبىناۋىنا ورنالاستىرعان ەلىمىزدەگى تۇغغىش 10 مىڭ مەتر دەن استام علمىي بارلاۋ ۇغىمىياسى – شىندى تاكى 1 – ُنومىرلى قۇدىغىنىڭ بۇرعىلانپ بولعان تەرەڭدىگى كەن ونىمىدەرى، خالىق تۇرمىسى زاتتىق ماتەريالدارى ”جاسىل ارناسى“ جانە شۇعىل قۇتقارۇ، كۇمەك بەرۇ ”تىرىشلىك ارناسى“ سىياقتى قىزمەت وتەۋ شارالارىن اتقارىپ، كەدەننەن وتكىسزۇ بويىنشا تەكسەرۇ ماتەريالدارى باياندى تىنىشتىققا اناعۇرلىم پايدالى ُتۇمىرلى وزگەرىستەردى جۇزەگە اسىرۇدى نىق قاداممەن لىگەرلەتەپ، اۋتونومىيالى رايون قۇربلغاندىغىنىڭ 70 جىلدىغىىن سۇبەلى ناتىجەلەرمەن قارسى الابق!

دەيىن بۇرىن بولپ كورمەگەن تامىقىنداغان تىرىشلىك تىنىسى ايكىلەندى. ورنىقتى دا جازاسىمدى، دۇرىس سالت تامىقىنداغان وڭتۇسىك شىنجياڭ، اشىق تا سىيسىمىدى، جالىندى دا جىگەرلى وڭتۇسىك شىنجياڭ ەرلىكىپەن العا لىگەرلەۋدە. جاڭا جورىققا قاماد تاستاعاندا شى جىينىڭ جولداسىتى ۇيىقى ەتكەن پارتيا ورتالىق كومىتەتىنىڭ پارمەندى باسشىلىغىىندا، قايراتتانا ەكىپىندەي لىگەرلەپ، قامال لىپ قىيىندىقتاردى جەڭىپ، قوسىن سوڭىندا قالماۋعا، قاتاردان قالماۋعا شىنايى كەپىلدىك ەتۇگە شىنجياڭنىڭ بەكىمى، وڭتۇسىك شىنجياڭنىڭ سەنىمى بار. ُيرىس ۇاۋىر بورىشىن بايتىلدىقىپەن ارقالاپ، ”كۇتە تۇرۇعا كەلمەيتىن“ كوكەي تەستىلىك سەزىمىن، ”باياۋلاتۇعا كەلمەيتىن“ داعدارىس سەزىمىىن، ”بوس وتىرا الهايتىن“ جاۋاپكەرشلىك سەزىمىن شىن مانىندە كۇشەيتىپ، ورنىقتىلىق بارىسىندا العا لىگەرلەلۇگە، قاجىمىاي – تالماي ەڭبەك ەتۇگە تاباندى بولپ، وڭتۇسىك شىنجياڭدا باياندى تىنىشتىققا اناعۇرلىم پايدالى ُتۇمىرلى وزگەرىستەردى جۇزەگە اسىرۇدى نىق قاداممەن لىگەرلەتەپ، اۋتونومىيالى رايون قۇربلغاندىغىنىڭ 70 جىلدىغىىن سۇبەلى ناتىجەلەرمەن قارسى الابق!

تياناقتاندىرىپ، باسقارۇ، قىزمەت وتەۋ دەڭگەيىىن جايپاي جوعارىلاتىپ، ”كەدەننەن وتۇگە الدىن الا كەلىسۇ“، ”كەدەننەن ۇتۇ ۇاقىتتىن ۇزارتۇ“، ”ُيرى بەلدەۋ، ُيرى جول“ ارناۋلى ارناسى، سونداي – اق اۋىل شارۋاشلىعى قوسىشا ونىمدەرى، ەنەرگىيا، كەن ونىمىدەرى، خالىق تۇرمىسى زاتتىق ماتەريالدارى ”جاسىل ارناسى“ جانە شۇعىل قۇتقارۇ، كۇمەك بەرۇ ”تىرىشلىك ارناسى“ سىياقتى قىزمەت وتەۋ شارالارىن اتقارىپ، كەدەننەن وتكىسزۇ بويىنشا تەكسەرۇ شىنجياڭنىڭ جوعارى دەڭگەيدە ەسىك اشۇىنا، جوعارى ساپالى دامۇىنا قىزمەت وتەۋ 36 تارماقتى شاراسىن» بەلسەنە

^[1] ۇنجان شاعىن باسپاخابا ارمىي: التاي قالاسى ازات جولى 7 – رايون 1 – 59 ۇلا جىلدىق باغاسى 205.2 بۇان بولىشە ساتۇ باغاسى ُيرىس